

Kešomanija

Egzotičnost je jedna od istaknutih karakteristika srpske ekonomske misli. Vlada se, u svojoj postko-paoničkoj fazi, čvrsto odlučila na strateški zaokret ka „novom modelu rasta“ uz istovremeno marketinško i finansijsko podsticanje „starog“. Premijer Cvetković i ministri, u prvom redu vicepremijer Mladan Dinkić, zaočali su da u temelje budućeg srpskog privrednog rasta postave izvoz, umesto domaće tražnje finansirane kreditima i privatizacionim prihodima.

„Preveliko je učešće usluga u BDP, a telekomunikacije, finansijski sektor i malo-prodaja su od 2003. do 2008. u rastu BDP učestvovali sa 80 odsto. Neophodno je smanjiti učešće uvoza i povećati učešće izvoza u BDP“, rekao je Cvetković. Istovremeno, kako u kejnzijskom zanosu objašnjava ministar Dinkić, država će još neko vreme podsticati domaću potrošnju jer, kako kaže, „u tranzicionom periodu moramo primenjivati mere koje će ojačati i standard stanovništva, kako bi ono izdržalo do trenutka kada će nove mere da daju rezultate“.

Ministar politički očekivano rezonuje. Jasno je da je u protekloj deceniji, doduše sa različitim, ali uvek vrlo uticajnim pozicijama, podsticao građane da troše više nego što su zarađivali i da se sad ne može tek tako, bez političkih posledica, preobratiti kao Savle i početi da propoveda novo ekonomsko vjeruju po kom prave tranzicione muke tek predstoje.

Autohtoni embrion takvog političko-ekonomskog inženjeringa su subvencionisani keš krediti.

Plan će sprovesti do kraja ne hajući za mantre vodećih srpskih ekonomista o tome da je danas pogubno održavati čak i iluziju da plate mogu da ostanu iste, a nekmo-li da porastu. Na najave naglog zavrtnja

Vojislav Stevanović

Ministar politički
očekivano rezonuje.
Jasno je da je u
protekloj deceniji,
doduše sa različitim,
ali uvek vrlo uticajnih
pozicijama, podsticao
građane da troše više
nego što su zarađivali
i da se sad ne može
tek tako, bez političkih
posledica, preobratiti
kao Savle i početi
da propoveda novo
ekonomsko vjeruju po
kom prave tranzicione
muke tek predstoje

slavine i čvrste ekonomske discipline već nervozni slušaoci mogli bi da reaguju kao ovisnici koji naslute da im sledi „skidanje na suvo“. Ponuđena „metadonska“ keš terapija, sa druge strane, zvuči umirujuće. Građani će, u zavisnosti od svojih primanja, moći da uzajme do 300.000 dinara na period od tri godine, po kamati od 7,5 do 8,95 odsto bez devizne klauzule i uz obavezu da prvih godinu dana otplaćuju samo kamatu, što praktično znači da do 13. meseca kredit neće ni osetiti u kućnim budžetu. Tek potom će na otplatu početi da pristižu ozbiljnije sume novca, ali ni to građane, poručuje ministar, ne treba da brine jer će plate u Srbiji dotad porasti (rast plata garantuje rastuća investicijofili-ja), pa će se oni dovoljno zaimati da kredit otplate bez većih finansijskih problema.

Ne treba sumnjati da će širenjem optimizma država građane navući na zaduživanje. Uostalom, psihologija je odavno utvrdila da ljudi zanemaruju dugoročno blagostanje zbog trenutnog zadovoljenja. Reklo bi se: „Prave reči su u pravom uvetu“. Kad budu videli tri hiljade evra na gomili izmučene tranzicionaše neće moći da ohladi ni brom u čaju. Pogotovo kad im je jasno da se i država ponaša kao bogati beg koji, zna se, nikad nije bio cicija.

I pomenuti ministar, i drugi obožavaoci ovakve potrošnje, deluju kao da ne shvataju ozbiljno ni upozorenja da taj novac neće, kao što umeju da kažu, podstaći domaću proizvodnju. Nije potrebna posebna naučna studija da se zaključi da je zabluda - u situaciji kad srpska privreda nema bogzna šta da ponudi stranim kupcima, što i jeste koren svih problema - da će se domaći potrošači uzdržati od uvozne robe. Mnogi keš kredite mogu da upotrebe za refinansiranje postojećih zaduženja. U opštoj histeriji najbolje će proći oni koji

budu novac iskoristili za neke lične investicije, na primer da ga oroče u banci po upadljivo višoj kamati, ili, ako su umešnji, da ga „obrnú“ na berzi. Na koncu, ako zarada i ne bude velika, bar će pokriti ono što će se u međuvremenu od njihovog novca, kroz poreze, platiti bankama za razliku do komercijalne kamate, pa će imati moralnu dobit. Treba li da čudi onda što je kamata na kredite upola niža od kamate na štednju?

U zemlji gde Vučić i Nikolić obnoć počnu da hodočaste u Brisel, u kojoj je opasnije nadmudriti državnu lutriju nego počiniti genocid, gde košarkaši Zvezde igraju za marendu, a mladi urbani intelektualci misle da je Lu Rid američki geek, nakaradna logika je česta u praksi. Nije to, međutim, toliko fascinantno, jer pamti srpsko društvo decenije socijalizma u kojima je dužnička dobit bila glavni instrument potkupljivanja samoupravljača. Neće, istini za volju, tih tri hiljade evra oterati ni jednog klijenta u

Širenjem optimizma država će nesumnjivo građane navući na zaduživanje. Uostalom, psihologija je odavno utvrdila da ljudi zanemaruju dugoročno blagostanje zbog trenutnog zadovoljenja.

Pogotovo kad im je jasno da se i država ponaša kao bogati beg koji, zna se, nikad nije bio cicija

dužničko ropstvo, kao što sitne pozajmice neće, poput poljupca princa u bajci, iznenada probuditi čvrsto usnulu srpsku industriju.

Sa druge strane, najviše koristi od predstojeće kešomanije imaće uvoznici. Zločudni trendovi parapolitizacije odavno su zahvatili i srpske privrednike. Pažnje je vredna njihova energija kojom kidišu na devizne rezerve zemlje, bilo kroz zahteve da se ne dozvoli dalje slabljenje dinara, bilo kroz druge kreativne ideje o „angažovanju državnih rezervi u privredi“.

Stoga je legitimno što se poslovna elita često identifikuje, prema stepenu koristi koje ima, sa odlukama političkog establišmenta. Sa koautorstvom novog ekonomskog programa ili bez njega, za važan deo poznatih domaćih privrednika održavanje potrošnje jeste spas.

Pretpostavka dovoljno egzotična da bi mogla da bude istinita. **e**

€KRAN

SNIMATELJ: ZORAN TOVIRAC
REPORTER: GORAN RAJSIĆ

POŠTO SE
KONAČNO REŠISMO ONE CICIJE
JELAŠIĆA, SA PONOSOM VAM
PREDSTAVLJAMO PROJEKTE U
KOJE IDE NOVAC:

MOST MRKONJIĆ A
LA GRANDE, SPAJA
DELTA CITY SA
STRAHINJIĆA BANA,
DA SE POSLE
ŠOPINGA LJUDI NE
ZLOPATE KROZ
SAOBRAĆAJ

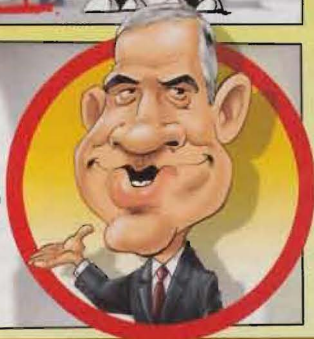
KONAČNO, ROBO
IVICA 3000 NA
ULICAMA, SA
WINDOWS
SOFTVEROM
APDEJTOVANIM
NA NOVI ZAKON
DA NE PRAVI
GREŠKE:

GREŠKA!
PARKIRALI STE
NA TROTOARU

POSLEDNJI
NOVAC ULOŽILI
SMO U
KLONIRANJE
LEONARDA KAKO
BI NASLIKAO
I NADMAŠIO
MONA LIZU

SMS: JELAŠIĆU, AKO SI JOŠ U ZEMLJI, KOJI JE PASWORD ZA SEĆ ŽURI NAM SE, DA NE ZOVEMO VELJU DA OTVARA..